

Lucrările Seminarului de
CREATIVITATE MATEMATICĂ
Vol.5 (1995-1996), 139-142

Dedicat Centenarului Gazetei Matematice (1895-1995)

CUGETĂRI DESPRE MATEMATICĂ ^{*)}

Iulian COROIAN

Stimați invitați și colegi,

Îmi face o deosebită cinste și în același timp plăcere să deschid lucrările acestui Simpozion dedicat sărbătoririi Centenarului apariției Gazetei Matematice și organizat de Filiala Maramureș a Societății de Științe Matematice din România, împreună cu Decanatul Facultății de Litere și Științe a Universității din Baia Mare.

^{*)} Cuvânt de deschidere la Simpozionul dedicat centenarului Gazetei Matematice, Baia Mare, 29 septembrie 1995

Vreau să mulțumesc tuturor membrilor Societății noastre și în mod special invitaților de onoare care au condus Filiala noastră în ultimi 40 ani și care au răspuns invitației noastre de a participa la acest Simpozion prin a prezenta pe de o parte, aspecte ale activității Filialei Maramureș a S.S.M. de stimulare a studiului matematicii la elevi și studenți prin rezolvări și propuneri de probleme la gazetă, prin pregătirea lor pentru diferite concursuri, prin colaborarea cu Redacția Gazetei Matematice, prin editarea unor numere complete din aparițiile gazetei; iar pe de altă parte, prin prezentarea unor comunicări metodice și științifice legate de preocupările lor în predarea matematicii.

În lumea actuală, de o mare tehnicitate, nimic nu se poate imagina fără o contribuție directă și uneori decisivă a matematicii în dezvoltarea tuturor științelor naturii.

În timp ce științele naturii au ca obiect construirea de modele și teorii pentru studiul diverselor forme de mișcare și de transformare a materiei (mișcarea mecanică, fizică, chimică, biologică, etc.), matematica este o știință cu caracter mult mai general și abstract. Ea studiază relațiile calitative și cantitative și structurile care se pot imagina între obiectele lumii reale, în cadrul unor modele care se construiesc pentru reprezentarea lor. Forța matematicii constă tocmai în posibilitatea ei de a contribui la cercetarea oricărei dintre formele de evoluție a materiei, în măsura în care, în cadrul științelor naturii, această cercetare, depășind fazele inițiale de observație, trece la experimentarea și măsurarea de efecte, căpătând un aspect nu numai calitativ, ci și cantitativ.

Matematica a apărut ca știință cu mult înainte de era noastră și aceasta o datorăm "Școlii grecești" formată în cetățile din bazinul mediteranian.

Nu vreau să vă expun aici o lecție de istoria matematicii, deși este neaparată nevoie să reamintesc progresele remarcabile ale matematicii din ultimii 50 ani, care pot fi caracterizate prin propoziția:

" După 1940 s-a creat mai multă matematică decât până în 1940 "

Rezultatele cercetărilor matematice din lume se publică în aproximativ 2500 reviste periodice, anual apar peste 200.000 de noi teoreme. Există și un alt aspect privind o arie mai largă de posibilități ale matematicii în afara utilității ei în diferite științe ale naturii și societății. Este vorba de formarea intelectuală a omului contemporan, în care matematica joacă un rol tot mai important.

Raționamentul matematic presupune analiza amănunțită a tuturor concluziilor ce derivă din anumite date, a tuturor rapoartelor posibile dintre fapte, a cadrului în care rămân valabile diferite rezultate.

Raționamentul matematic nu permite nici o neglijență în gândire, nici o concluzie pripită, superficială, insuficient fundamentată logic.

De aceea studiul matematicii trebuie să fie, începând din școala elementară până în facultate și până la cercetarea cea mai profundă a unui subdomeniu al matematicii o admirabilă școală a consecvenței în gândire și a spiritului critic.

Matematica educă și simțul frumosului așa cum numai arta o mai face. Orice specialist știe într-adevăr, că demonstrarea unui rezultat matematic nou, găsirea unei formule simple și armonioase, studiul și înțelegerea unei lucrări de matematică reprezintă o satisfacție estetică cu nimic mai prejos decât satisfacția oferită de o creație muzicală sau literară.

Având în vedere observațiile prezentate mai sus despre matematică, plus constatările pe care le-am făcut personal într-o călătorie particulară în S.U.A în această vară unde am vizitat două universități și am ținut și o conferință și unde am constatat că în orice universitate americană la orice specializare, studentul este obligat să urmeze cel puțin un curs de matematică și unul de informatică, închei aceste cugetări despre matematică.

Activitatea Comitetului Filialei Maramureş a S.S.M. a stagnat şi ea după revoluţie, de abia anul acesta ne-am reorganizat Biroul Executiv şi am trecut la acţiuni mai concrete, una dintre ele fiind chiar acest Simpozion legat de împlinirea a 100 de ani de apariţie neîntreruptă a Gazetei Matematice.

Închei, urându-vă bun venit, declar deschise lucrările Simpozionului, şi urez succes deplin întâlnirii noastre.

REFLECTIONS ON MATHEMATICS

Abstract. It is the key-note lecture of the conference "Centenary of Gazeta Matematică", University of Baia Mare, 29. Sept. 1995.

Universitatea din Baia Mare
Str. Victoriei, nr. 76, 4800 Baia Mare
ROMÂNIA